

RIIGIKANTSELEI ARENGUKAVA 2012–2015

MISSIOON

Riigikantselei missioon on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit poliitika kujundamisel ja elluviimisel ning aidata tagada head riigivalitsemist.

VISIOON 2018

Eesti on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja tasakaalustatult arenev riik. Valitsuse töö efektiivsuse osas on Eesti viie parima Euroopa Liidu liikmesriigi hulgas.

PÕHIVÄÄRTUSED

koostöövalmidus

usaldusväärsus

asjatundlikkus

uuendusmeelsus

TEGEVUSVALDKOND: *Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine*

Tegevusvaldkond hõlmab Vabariigi Valitsuse töö planeerimise toetamist, istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamist ja korraldamist, peaministri nõustamist ja abistamist, Euroopa Liidu asjade koordineerimist, valitsuse ja peaministri kommunikatsiooni korraldamist, Euroopa Liiduga seotud riigisisest teavitustegevust, julgeolekuasutuste tegevuse koordineerimist, Teadus- ja Arendusnõukogu teenindamist ning avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise, valiku, hindamise ja arendamise korraldamist.

1.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- ministeeriumide tegevuste killustatus ja kohati puudulik koostöö valitsuse kesksete eesmärkide saavutamisel (sh Euroopa Liidu poliitika elluviimisel);
- mõjude analüüsi vähene kasutamine otsuste tegemisel ning poliitikate planeerimisel ja rakendamisel;
- ministeeriumide koostöö ja infovahetus valitsuse otsuste ettevalmistamisel on ebahühtlane ega võimalda alati tõhusat otsustamist;
- Eesti Euroopa Liidu seisukohtade kujundamine on tihti reaktiivne, st seisukohti hakatakse välja töötama alles pärast Euroopa komisjoni algatuse ilmumist, samas kui tõhusa mõjutamise eelduseks on proaktiivne seisukohtade kujundamine. Sellest tulenevalt toimub ka Eesti valdkondlike ja valdkonnaüleste huvide kaardistamine tihti hilinenult;
- Euroopa Liidu otsustusprotsessi mõjutamisel loodetakse liigselt struktuursete kanalite peale (nt osalus nõukogu töögrupis). Samas on struktuursete mõjutuskanalite osatähtsus ja tõhusus otsustusprotsessi tegelikul mõjutamisel kahanev.

Mittestruktuursete mõjutuskanalite arendamine ja kasutamine on puudulik ja ebasüsteemne ning olemasolev töökord ei soodusta selle väljaarendamist lähtuvalt Eesti huvidest;

- avaliku teenistuse juhtimispotentsiaali vähene jätkusuutlikkus ja juhtide kompetentsuse ebahühtlus raskendavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

Võimalused:

- avalikkuse teadlikkuse kasv ja kõrgemad ootused valitsuse tegevusele soodustavad põhjalikumate mõjuanalüüside läbiviimist;
- 2011. aastal jõustunud valitsuse reglement loob hea aluse valitsuse otsustusprotsessi kvaliteedi tõstmiseks (sh mõjude analüüsi ja kaasamise arendamiseks);
- ametisse astunud valitsuse kesksete planeerimisdokumentide (valitsuse tegevusprogramm, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, riigi eelarvestrateegia) kvaliteet on tõusnud, nende valdkondlikud struktuurid on ühtlustatud ja ministriumid pööravad oma töös järjest enam tähelepanu eesmärkide seadmisele;
- muutunud majandusolukord ning vähenenud eelarvelised vahendid soodustavad eeldatavalt ministriumite ja teiste valitsusasutuste koostööd (ennekõike poliitikate elluviimisel ja avalike teenuste osutamisel) ning loovad eelduse efektiivseks ja kvaliteetsemaks teenuste osutamiseks;
- soovitude ja heade praktikate jagamine suurendab otsustamise tõhusust;
- nüüdisaegne infotehnoloogia annab uusi võimalusi valitsuse otsustusprotsessi ja valitsuskommunikatsiooni arendamiseks ning võimaldab säästa raha ja tööaega;
- huvirühmade oskuslik kaasamine võimaldab tõsta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti;
- uus Eesti Euroopa Liidu poliitika ja suurem Euroopa Liidu poliitika elluviimise suutlikkus (sh EL koordineerimisüsteemi arendamine) võimaldab Eestil olla Euroopa Liidus eestkõnelejaks ning mõjutada arenguid endale olulistes küsimustes (nt e-teenused);
- Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistamise varajane planeerimine tõstab valitsuse EL tegevuse terviklikust ning aitab kaasa tõhusa ja kompetentse Euroopa Liidu personali väljakujundamisele;
- avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsuse kasv ja juhtimispotentsiaali jätkusuutlikkus toetavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel
2. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel.

Tulemusnäitajad:

- Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus¹
- Valitsuse töö efektiivsus²

---

¹ Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis ja riigi eelarvestrateegias 2012-2015 toodud Vabariigi Valitsuse prioriteetsete eesmärkide elluviimise edukus.

² Institute for Management Development (IMD) konkurentsivõime uuringu põhjal mõõdetava valitsuse töö efektiivsuse kuue indikaatori - avalike finantsvahendite juhtimine, õiguskeskkonna piirangud ettevõtluse konkurentsivõimele, valitsuse poliitikate paindlikkus muutuste suhtes, valitsuse otsuste elluviimine, valitsuse

Tulemus:

Strateegiline eesmärk	Tulemusnäitaja (möödik)	Algtase 2011	Eesmärk 2012	Eesmärk 2013	Eesmärk 2014	Eesmärk 2015
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel	Valitsuse tegevusprogrammi eesmärkide elluviimise edukus	Selgub aprillis 2012				Valitsuse tegevusprogrammis 2011-2015 toodud eesmärgid on elluviidud
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel	Valitsuse töö efektiivsus	36,15 punkti ja 4. koht	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud

1. Meede: Valitsuse töö planeerimise parandamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuse tegevusprogrammi täitmise edukus

Algtase: 50% (2011. aastal)

2012. aasta saavutustase: 60%

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2. Strateegia Eesti 2020 eesmärkide täitmine

Algtase: Tööhõive 66,4% (2010), tootlikkus 69,3% (2010); põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 11,7% (2010); kõrgharidusega noored 39,7% (2010); suhteline vaesus 17,5% (2010); elukestvas õppes osalemine 10,9% (2010); erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 32% (2010); TA kulud 1,63% (2010); ekspordi osatähtsus 0,085% (2009)

2012. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2013. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2014. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

2015. aasta saavutustase: Näitajad paranevad

---

poliitika läbipaistvus, bürokraatia ettevõtluse takistusena - punktide kogusumma ja Eesti keskmine koht Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

Olulised tegevused ja vahetud tulemused³:

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise kvaliteedi parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse tegevusprogrammi täitmine on edukas.
- Riigi jätkusuutlikule ja tasakaalustatud arengule kaasaaitamine
Vahetu tulemus: Eesti konkurentsivõime kava „Eesti2020“ ning säästva arengu strateegia „Säästev Eesti 21” eesmärgid on täidetud.

Uued algatused:

- Strateegiate mõjude hindamise süsteemi ja metoodikate rakendamine ja mõjude hindamiste rahastamise ja kvaliteedikontrolli süsteemi rakendamine
- Kaasamise valdkonna parem seostamine valitsuse otsustusprotsessi, sh mõjude hindamise protsessiga
- Ministeeriumidevaheliste püsivalt toetatud ning konkreetsete ülesannete ja tegevustähtajaga rakkerühmade loomine Riigikantselei koordineerimisel (kahes valdkonnas – vigastuste ennetamine ning töötajate oskuste tõstmine). Rakkerühmade eesmärgiks on ministeeriumide ülesannete täpne kindlaksmääramine ja ministeeriumidevahelist tihedat koostööd eeldavate valitsuse tegevusprogrammi prioriteetsete eesmärkide saavutamine. Pärast tegevuse käivitamist kanduvad alalised ülesanded üle ministeeriumidesse.
- OECD riigivalitsemise raporti „Ühtse riigivalitsemise suunas“ elluviimise tegevuskava koostamine ja elluviimise koordineerimine.

2. Meede: Valitsuse otsustusprotsessi arendamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Ministeeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega⁴

Algtase: 3,93 palli (2010. aastal)

2012. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2013. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2014. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2015. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse otsuste optimaalse aja jooksul tegemise tagamine
Vahetu tulemus: Eelnõude istungile jõudmise mediaanaeg jääb 7-10 päeva vahele.
Otsuste vormistamise, allkirjastamise ja nendest teavitamise mediaanaeg ei ületa viite

³ Olulisemate tegevustena on esitatud tegevused, millel on määrav roll strateegia elluviimisel.

⁴ Vastanud koostööpartnerite (sh ministeeriumide kantslerid ja asekanterid, õigusosakondade ametnikud, Euroopa Liidu asjade koordineerijad ja infot edastavate isikud ning üksused) poolt antud keskmine hinne viie palli süsteemis.

tundi (seaduseelnõude osas viite päeva). Valitsuse istungi protokoll ja kabinetinõupidamise kokkuvõtte koostamise ja allkirjastamise mediaanaeg ei ületa nelja päeva.

- Valitsusele esitatavate ettepanekute kvaliteedi tõstmine

Vahetu tulemus: Eelnõude tiitellehe sisukokkuvõtete arusaadavus on paranenud. Riigikantseleis parandatud või uuesti vormistatud eelnõude osakaal väheneb. Valitsuse istungi päevakorrapunktide osakaal, mille kohta ministrid, õiguskantsler või riigikontrolör esitavad põhjendatud õiguslikke märkusi, jääb alla ühe protsendi. Jõustunud kohtuotsusega õigusvastaseks tunnistatud valitsuse õigusaktide arv püsib väike. Õiguskantsleri poolt valitsuse õigusaktide kohta tehtud põhjendatud ettepanekute arv püsib väike.

- Probleemide kohasel tasandil lahendamise tagamine

Vahetu tulemus: Valitsuse istungile jõudvate lahendamata probleemide arv ja valitsuse istungil tõstatatud uute probleemide arv püsib väike.

- Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras

Vahetu tulemus: Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras on tagatud.

Uued algatused:

- Ministriumides tööprotsessi parandamine valitsuse istungite ja nõupidamiste ettevalmistamisel
- Valitsuse istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamise juhise koostamine ja rakendamine

3. Meede: Valitsuskommunikatsiooni arendamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuskommunikatsiooni kvaliteedi indeks⁵

Algtase: 7,0 (2010. aastal)

2012. aasta saavutustase: Hoida taset

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse poliitikate, otsuste ja tegevuste kohta info andmine selges ja lihtsas keeles, proaktiivselt ning süstematiseeritult

Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

- Kriisikommunikatsioonialase võimekuse tugevdamine

Vahetu tulemus: Kriisikommunikatsioonialane võimekus kasvab.

---

⁵ Indeks koondab kümne palli süsteemis järgmised näitajad: valitsuse aasta keskmine usaldusväärsus eurobaromeetris (25%), ajakirjanike hinnang VKB-le (45%), Euroopa Liidu usaldusväärsus eurobaromeetris (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kes on uhked selle üle, et on eestimaalased (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kelle jaoks Eesti riigi sümbolid on tähtsad ja kes kasutavad Eesti lippu (10%)

- Valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsiooni ühtsuse tõhustamine
Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

Uued algatused:

- Valitsuse ühtse visuaalse identiteedi väljatöötamine
- Valitsusasutuste kodulehekülgede koondamine ühtseks valitsusportaaliks
- Eesti Vabariigi 95. aastapäeva tähistamise ettevalmistamine

4. Meede: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse ja terviklikkuse parandamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Eesti kuvand ja mõju Euroopa Liidus

Algtase: Määratlemata

2012. aasta saavutustase: Määratleda algtase

2013. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2014. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2015. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2. Eesti elanike hinnang Eesti Euroopa Liidu poliitika edukusele

Algtase: 63% hindab edukaks (2011. aastal)

2012. aasta saavutustase: Hoida taset

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika eesmärgid on täidetud. Euroopa Liidu poliitika varajase mõjutamise suutlikkus kasvab.
- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika terviklikkuse parandamine
Vahetu tulemus: Euroopa Liidu poliitika kujundamine, elluviimine ja rakendamine on terviklik. Ministeeriumide valdkondlik Euroopa Liidu poliitika on kooskõlas valitsuse seisukohtade ja Euroopa Liidu liiniga. Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmise puudujääk on madal .

Uued algatused:

- Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise ettevalmistuste tegevuskava koostamine
- Eesti EL suunalise personalipoliitika tegevuskava aastateks 2011-2013 elluviimine

5. Meede: Avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise ja arendamise süsteemi tõhustamine

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus

Algtase: Keskmine (5-pallisel skaalal mõõdetuna keskmiselt 3,5) (2011. aastal)

2012. aasta saavutustase: Hoida taset

2013. aasta saavutustase: Tõsta taset, 5-pallisel skaalal 4,0

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

2. Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus

Algtase: 78 (TRI*M indeks) (2011. aastal)

2012. aasta saavutustase: Hoida taset

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

2015. aasta saavutustase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Tippjuhtide värbamise ja valiku süsteemi arendamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide ametikohtade täitmiseks korraldatud avalikud konkursid on tulemuslikud.
- Tippjuhtide arendamise süsteemi tõhustamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide rahulolu arendustegevustega kasvab.

Uued algatused:

- Uue avaliku teenistuse seaduse ja selle rakendusaktide väljatöötamisel osalemine
- Juhtimistalentide programmi väljatöötamine ja elluviimine